

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **V. K.**, bývajúcej v B., zastúpenej Mgr. M. D., advokátom v B., proti žalovanému **Doc. PhDr. F. Š., CSc.**, bývajúcemu v B., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného **A., a.s.**, B., **o mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 9 C 36/2003, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. apríla 2008 sp.zn. 14 Co 23/2008, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a .**

Žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave uznesením z 22. apríla 2008 sp.zn. 14 Co 23/2008 odmietol odvolanie žalobkyne (ako oneskorene podané) podľa § 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p. proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV z 27. novembra 2007 č.k. 9 C 36/2003-116, ktorým bola žaloba žalobkyne o priznanie mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia zamietnutá. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v danom prípade podľa ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. nastala fikcia doručenia súdnej zásielky 28. januára 2008, po uplynutí troch dní odo dňa jej uloženia na pošte. Lehota na podanie odvolania žalobkyňi uplynula po uplynutí 15 dní odo dňa doručenia súdnej zásielky, teda 12. februára 2008, ktorý bol posledným dňom, kedy žalobkyňa mohla odvolanie podať (§ 57 ods. 1, 2 O.s.p.). Žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala odvolanie na pošte a faxovým podaním až 22. februára 2008, teda 10 dní po lehote stanovenej zákonom.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, navrhla ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a žalobkyni ako účastníkovi bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.). Poukázala na to, že v mieste doručovania písomnosti pre jej splnomocneného zástupcu poštový doručovateľ hneď pri prvom pokuse doručiť zásielku zanechal v poštovej schránke len oznámenie o uložení zásielky, tým nedošlo k oznámeniu o opakovanom doručení, a preto nemožno v prípade súdu argumentovať ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p. a fikciou doručenia, resp. právoplatnosťou rozsudku, nakoľko takým postupom doručovateľa nebol dodržaný postup predpokladaný § 47 ods. 2 O.s.p. Okrem toho vyslovila domnienku, že odvolací súd navyiac zle vyhodnotil aj skutočnosť, že na oznámení o uložení zásielky doručovateľ uvádza v časti UPOZORNENIE lehotu, po uplynutí ktorej bude zásielka vrátená odosielateľovi, a to lehotu 18 dní. To je pri rozsudkoch, pri ktorých môže nastať podľa § 47 ods. 2 O.s.p. fikcia doručenia súdnej zásielky zavádzajúce a takéto konanie spôsobuje fatálne negatívne právne následky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm.c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm.b/ O.s.p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm.a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm.b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho

rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

Žalobkyňou je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Jej dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné sa dovolací súd zameril predovšetkým na okolnosti, ktoré dovolateľka v dovolaní namietala.

Podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O postup odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom ide tiež v prípade, ak odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorene podané.

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté touto vadou.

Odvolací súd uznesením odmietol odvolanie vychádzajúc z toho, že žalobkyňa prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu podala odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa až po uplynutí lehoty na jeho podanie. Tento záver odvolacieho súdu je správny.

Podľa § 47 ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom do 15. októbra 2008) ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p. odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Odvolanie je procesným právnym úkonom, podaným za účelom preskúmania rozhodnutia súdu prvého stupňa. K podaniu odvolania je procesne legitimovaný účastník konania.

Podľa citovaného ustanovenia § 204 ods. 1 O.s.p. pre splnenie včasnosti podania odvolania je potrebné, aby odvolanie bolo podané v lehote stanovenej zákonom. Lehota na podanie odvolania je pätnásťdňová a jej plynutie sa počíta od doručenia rozhodnutia. Do lehoty na podanie odvolania sa nezapočítava deň, kedy došlo k doručeniu rozhodnutia súdu prvého stupňa účastníkovi konania (§ 57 ods. 1 O.s.p.). Lehota na podanie odvolania je lehotou zákonnou a nie je možné ju predĺžiť ani skrátiť. Ide zároveň o lehotu procesnú, čo znamená, že stačí, ak je odvolanie posledný deň odvolacej lehoty podané na súde alebo sa odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O.s.p.). V prípade náhradného doručenia v zmysle citovaného ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. ide o zákonnú konštrukciu právnej fikcie, že účinky doručenia písomnosti nastanú po uplynutí stanovenej lehoty (tri dni) zo zákona aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia ako nástroj odmietnutia reality právom, je výnimočným nástrojom. Aby mohla právna fikcia svoj účel (dosiahnutie právnej istoty) splniť, musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať.

V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 27. novembra 2007 č.k. 9 C 36/2003-116 bol splnomocnenému zástupcovi

žalobkyne doručovaný 24. januára 2008. Nakoľko tento pokus o doručenie bol neúspešný, po výzve – upovedomení o opakovanom doručení 25. januára 2008, ktoré bolo taktiež bezvýsledné, bola v ten istý deň (t.j. 25. januára 2008 – piatok) zásielka uložená na pošte. Odvolací súd potom použil právnu fikciu doručenia písomnosti 28. januára 2008, teda uplynutím trojdňovej úložnej lehoty (§ 47 ods. 2 O.s.p.).

Dovolateľka tvrdí, že v tomto prípade neboli splnené zákonné predpoklady aplikácie fikcie doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p., keďže poštový doručovateľ hneď pri prvom, neúspešnom pokuse doručiť zásielku zanechal v poštovej schránke len oznámenie o uložení zásielky bez toho, aby predtým zanechal oznámenie o opakovanom pokuse zásielku doručiť. V zmysle § 45 ods. 3 O.s.p. údaje uvedené na potvrdení o doručení písomnosti (doručenke) sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Na základe doplňujúceho šetrenia vykonaného súdom prvého stupňa, písomným podaním 2. decembra 2008 Slovenská pošta, a.s., Regionálne poštové centrum Bratislava, potvrdila pravdivosť údajov (uvedených už vyššie v odôvodnení tohto uznesenia) na doručenke, pričom dovolateľka opak nedokázala. S poukazom na uvedené skutočnosti to potom znamená, že lehota na včasné podanie odvolania podľa § 204 ods. 1 O.s.p. tak začala žalobkyni plynúť 29. januára 2008 a jej posledným dňom bol 12. február 2008, ktorý bol riadnym pracovným dňom (utorok). Keďže odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa bolo podané na pošte (a aj faxovým podaním) až 22. februára 2008, bolo podané po uplynutí odvolacej lehoty, v dôsledku čoho odvolací súd správne odmietol odvolanie žalobkyne ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p.) bez toho, že by jej tým odňal možnosť konať pred súdom. Na tomto závere nič nemení ani námietka dovolateľky o zavádzajúcej informácii o 18-dňovej lehote (po uplynutí ktorej bude zásielka vrátená odosielateľovi) v “upozornení“ na oznámení o uložení zásielky. Uvedené upozornenie pošty totiž poskytuje adresátovi iba informáciu o dĺžke odbernej lehoty pre vyzdvihnutie zásielky na pošte a nemá vplyv na posúdenie otázky fikcie doručenia písomnosti podľa citovaného ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté vadami uvedenými v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

Dovolací súd o náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. s tým, že žalovanému ani vedľajšiemu účastníkovi na jeho strane v tomto konaní žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. januára 2009

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová